

Don Tapscott: 'Jullie premier moet de internetgeneratie nú inzetten tegen de crisis'

De Netgeneration – ook wel Millennials, Generatie Y of de Obama Generatie genoemd – heeft de innovatie capaciteiten in huis om Nederland uit de economische crisis te halen. Dat stelt Don Tapscott, bestsellerauteur van Wikinomics en Grown Up Digital en hoogleraar management in Toronto. Maar, dan moeten ze zo snel mogelijk de kansen en de ruimte krijgen van overheid en bedrijven om sociale innovatie vorm te geven. In ons land, of waar ook ter wereld. Zo niet, dan is de sociale onrust niet te overzien. ‘Ik ben een optimist die altijd kansen ziet, maar laten we wel wezen: deze crisis is anders. Hij is diep, wereldwijd en zal lang duren. En er staat veel, heel veel op het spel.’

Tapscott was in Brussel waar hij sprak op een conferentie van de Lisbon Council, de onafhankelijke Europese denktank voor innovatie. Zijn nieuwste boek, Grown up Digital, dat langzaam ook in Nederland zijn weg naar de lezer vindt, geeft een onderbouwd inzicht in het denken, doen en laten van de generatie die vanaf ongeveer 1978 het levenslicht zag. Onderbouwd, want Grown Up Digital is geen leuk 2.0 boekje vol meningen en kekke internetcasusses; het is gebaseerd op een onderzoek onder 11.000 Netgeners wereldwijd.

Tapscott: ‘Sommigen doen de internetgeneratie af als dom, onbelezen, verwend, gepamperd, internetverslaafd en met een minimum aan concentratievermogen. Ik kan nu echt op basis van onderzoek zeggen dat het tegendeel het geval is. De jongere generaties zijn met bits en bytes geboren en opgegroeid. Ze zijn echt creatief, collaboratief, ondernemend en betrokken. En: zij en niet de ouderen zijn meester in datgene wat onze samenleving, economie en organisaties ingrijpend zal veranderen, namelijk het internet. De jeugd heeft echt de toekomst in handen. De hamvraag is: mogen ze ermee aan de slag?’

Marshallplan 2.0

De economische crisis komt wat Tapscott betreft op een beslissend moment in de geschiedenis. ‘Zo heel veel tijd is er niet meer. Aan de andere kant biedt de recessie dé mogelijkheid om nieuwe toepassingen van het internet waarin mensen massaal online samenwerken aan oplossingen, in te zetten. Daar is wat ik een Marshallplan 2.0 noem voor nodig. Daarnaast is er ook een Bretton Woods 2.0 nodig, want ook onze economische en financiële instellingen moeten we drastisch herzien. De huidige crisis is namelijk een falen van het systeem – dat los je niet op door alleen geld in banken te pompen en de oude machinerieën weer op gang te krijgen.’

De verkiezing van Obama laat volgens Tapscott zien waartoe de Netgeneration in staat is. “Ze hebben Obama uiteindelijk aan de overwinning geholpen.” En nu moet deze generatie door kunnen gaan om de verandering vorm te geven. De vraag is welke andere wereldleiders het belang hiervan inzien. Wat Tapscott betreft kan Nederland een van de landen in de wereld zijn die voorop gaat lopen. “Al in 2000 deed ik met ministers in Nederland een project rondom de Digital Economy. Alleen was de timing toen nog te vroeg. Nu is de tijd rijp.”

Dreigende revolutie

Welke scenario's ziet Don Tapscott voor ons land? “In de westerse wereld is de verdeling van de Netgeneration grofweg als volgt: Een derde deel is leidend, loopt voorop en heeft de potentie om zowel organisaties, als de samenleving ingrijpend te veranderen. Een derde deel redt zich uiteindelijk wel met Web 2.0 en houdt zich onopvallend staande. En een derde deel valt volkomen uit de boot en haakt massaal af. Een dergelijke situatie, gekoppeld aan de crisis, is op zich al potentieel ontwrichtend. Als Balkenende jongeren massaal de ruimte

geeft om de Nederlandse politiek en samenleving ingrijpend te vernieuwen, dan is er hoop op een goede afloop.”

Maar, Tapscott schetst ook een ander scenario. “Anders dan in de jaren zestig bij bijvoorbeeld de studentenoproer in Parijs of de Praagse Lente, beschikken de jongeren nu zelf over alle benodigde middelen om verandering vorm te geven. Web 2.0 is meer dan vrienden verzamelen op Facebook, je kunt nu massaal samen aan gerichte doelen werken. Macht is slechts een muisklik verwijderd. Als de Netgeneration domweg met de reorganisaties en bezuinigingen weggesaneerd wordt en geen zeggenschap krijgt van politiek of werkgevers, dan gaan ze overheid 2.0 buiten de overheid opzetten. En dan zullen zij politiek 2.0 bedrijven buiten de politiek om. Revoluties zijn in het ergste geval niet uit te sluiten. Er staat met de toekomst van onze planeet veel, zeer veel op het spel.”

Digitale brainstorm

Vooralsnog ziet Tapscott vooral de mogelijkheden en niet de bedreigingen van innovatie door de Netgeneration. “Ik geef een voorbeeld van hoe het kan. IBM organiseerde via de site Habitatjam een digitale brainstorm van 40.000 mensen waaruit de tien beste innovatieideeën gekozen en geïmplementeerd werden. Niets weerhoudt jullie premier om dat met 16 miljoen mensen te doen. Organiseer een habitatjam om Nederland te innoveren. Burgers worden deelnemers en de regering zit nog steeds aan het roer, want zij kan de beste tien ideeën uitkiezen. Obama heeft laten zien dat de Netgeneration wel degelijk politiek bevlogen is en zelfs in staat is om in een land zo groot als de VS 's werelds eerste internetpresident te kiezen. Dan zou die energie in Nederland toch ook losgemaakt moeten kunnen worden?”